

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΧΑΤΖΗΒΡΑΑΜ
ΠΡΩΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ 4ου ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΤΟ 4ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ

Γνώρισα τό 4ο Γυμνάσιο Λάρισας επί δεκαετία 2011-2021 κατά την οποία διατέλεσα διευθύντριά του. Μέ χαρά, έπομένως, ανέλαβα νά γράψω γι' αυτό και γιά πτυχές τής ιστορίας του: τήν ίδρυση και εξέλιξή του, τήν ιστορία τής οικογένειας Κουτσίνα και τή γενναία δωρεά τους, τήν ανέγερση του πρώτου διδακτηρίου, τήν ίδρυση και λειτουργία του, τό άγαλμα του Ρήγα Φεραίου και τόν δημιουργό του, γλύπτη Μίμη Γεντέκο, τό διδακτήριο, τά όνόματα όσων διετέλεσαν διευθυντές άπό τήν ίδρυσή του ως σήμερα και τήν εικόνα του 4ου Γυμνασίου σήμερα.

Ίδρυση και εξέλιξη του σχολείου

Ίδρύθηκε ως έξατάξιο Γυμνάσιο Θηλέων Λάρισας τό έτος 1934, διάδοχος του μοναδικού τότε ΜΙΚΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ, σύμφωνα μέ τό ΦΕΚ 223/17-7-1934, στό όποιο αναφέρεται:

«Περί διαιρέσεως του γυμνασίου Λαρίσης εις δύο αυτότελη γυμνάσια»

Έχοντες ύπ' όψει τό άρθρ. 27 του άπό 16 Άπριλίου, 10 Μαΐου 1932 Π.Δ. 'περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων του νόμου 4653 κλπ' και τό άρθρ. 25 του νόμου 4373 'περί διαρρυθμίσεως των σχολείων τής Μ. Έκπαιδεύσεως', προτάσσει των επί των Θρησκευμάτων και Παιδείας και επί των Οικονομικών Υπουργών στηριζόμενη εις τήν ύπ' άριθ. 108 πράξιν του Έκπαιδευτικού Συμβουλίου άπεφασίσαιεν και διατάσσαιεν.

Άρθρο της εφημερίδας ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
1η Απριλίου 1961

Άρθρο της εφημερίδας ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
4η Απριλίου 1961

Διαιρείται εις δύο αυτότελῃ γυμνάσια ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ τρέχ. σχολικοῦ ἔτους 1933-34 τὸ ἐν Λαρίσῃ γυμνάσιον τοῦ ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης προερχομένου γυμνασίου ὀνομαζομένου 'θηλέων' ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς μί ἀυξίσεως τοῦ ἤδη οργανικοῦ προσωπικοῦ των σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως, εἰμὶ κατὰ ἓνα γυμνασιάρχην καὶ ὑπὸ τὸν ὄρον ὄπως τὸ διὰ τὴν στέγασιν τοῦ γυμνασίου θηλέων οἰκημα μισθῶνῃ ὁ Δήμος Λαρίσης ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων κ.λπ. Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Δ/τος.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 25 Ἰουνίου 1934.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῆς Παιδείας
Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
ΣΠ. ΛΟΒΕΡΛΟΣ

Μέ τή μεταμόρφωση τοῦ ἔτους 1964 χωρίστηκε σέ τριετές Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΗΛΕΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ καί σέ τριετές Α΄ ΛΥΚΕΙΟ ΘΗΛΕΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ.

Τό ἔτος 1968 ἔγινε καί πάλι ἐνιαῖο ἑξαετές Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΗΛΕΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ.

Μέ τό Νόμο 309/1976 (ΦΕΚ 100/Α/30-4-1976) χωρίστηκε καί πάλι σέ τριετές Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΗΛΕΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ καί σέ τριετές Α΄ ΛΥΚΕΙΟ ΘΗΛΕΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ.

Ὁ ἀριθμός τῶν μαθητριῶν εἶχε συνεχῶς αὐξητική πορεία. Παλιές μαθήτριες τοῦ σχολείου θυμοῦνται πῶς τά τιμήματα εἶχαν φτάσει νά ἀποτελοῦνται ἀπό πενήντα μαθήτριες. Ἡ ἀναζήτηση κάποιου χώρου ὑπό μορφή παραρτήματος προέκυψε ὡς ἔντονη ἀνάγκη, ὥστε ἀπό τό σχολικό ἔτος 1972-1973 κάποια τιμήματα στεγάζονταν στό γνωστό τότε «Περβανίδειο» φροντιστήριο ἀγγλικῶν τῆς οἰκογένειας Περβανίδη στήν Τρίγωνη Πλατεία. Στή συνέχεια, τιμήματα τοῦ 4ου Γυμνασίου λειτούργησαν καί στό ἐπίσης γνωστό κτήριο ἰδιοκτησίας Κωνσταντίνου Μίχου ἐπὶ τῆς Ἀνθίμου Γαζῆ 5. Στό ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 7582/18-9-1987 ἔγγραφο τῆς Β΄ Οἰκον. Ἐφορίας Νομαρχίας Λάρισας ἀναφέρεται ἡ λύση τοῦ ἀπό 16-10-1976 μισθωτηρίου γιά τή στέγαση σέ 13 αἰθουσες διδασκαλίας καί 1 γραφεῖο τοῦ 4ου Γυμνασίου Λάρισας, μέ μίσθωμα 28.000 δρχ. τό μήνα γιά μία ἑξαετία πού σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ Ν.813/1978, τοῦ Ν.1417/1984 καί Ν.1598/1986 ἡ διάρκεια τῆς μίσθωσης παρατάθηκε μέχρι 31-12-1987. Παράλληλα, κατασκευάστηκε ἕνα μικρό κτήριο δίπλα ἀπό τό παλιό ὡς παράρτημά του, τό ὁποῖο στή συνέχεια συνδέθηκε μέ τό κεντρικό κτήριο.

Τό ἔτος 1979 μέ τίς Δ/28515/27-7-1979, Δ/28518/28-7-1979 ἐγκυκλίους ΥΠΕΠΘ καί 1288/11-8-1979 Γ΄ Α Ε Π καί 2109/14-8-1979 Α΄ ΓΕΜΕ Λάρισας μετονομάσθηκαν τό μὲν Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΗΛΕΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ σέ 4ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΜΙΚΤΟ), τό δέ Α΄ ΛΥΚΕΙΟ ΘΗΛΕΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ σέ 4ο ΛΥΚΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΜΙΚΤΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΣ).

Ἀπό τότε μέχρι σήμερα λειτουργοῦν μέ αὐτή τήν ὀνομασία. Τό δέ 4ο Γυμνάσιο εἶναι γνωστό καί ὡς Κουτσίνειο λόγω τῆς δωρεᾶς τῶν Ἀνδρέα καί Ἄννας Κουτσίνα.

Ἡ οἰκογένεια Κουτσίνα καί τό 4ο Γυμνάσιο Λάρισας

Ἡ οἰκογένεια Κουτσίνα, ἐπὶ δύο περίπου αἰῶνες, ἔχει ἄρρηκτα συνδεθεῖ μέ τήν ἱστορία τῆς Θεσσαλίας καί περισσότερο τῆς Λάρισας. Τά ἀδέλφια,

Ἀνδρέας καί Νίκος Κουτσίνας, εἶχαν κατορθώσει νά στήσουν ἐμπορικές δυναστείες σέ Λάρισα καί Βόλο. Ὁ Ἱπποκράτης διέπρεψε στόν πολιτιστικό στίβο καί ὁ Ἀνδρέας μέ τήν σύζυγό του Ἄννα (τό γένος Σακελλαρίου), ἀναδείχθηκαν σέ μεγάλους εὐεργέτες τῆς Λάρισας. Τό ζευγάρι δέν εὐτύχησε νά ἀποκτήσει τέκνα καί ἔτσι, στά τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς τους, ἀποφάσισαν νά κτίσουν ἕνα ἐκπαιδευτήριο σπίν συνοικία τους, τά Σουφλάρια (Ἐνορία Σαράντα Μαρτύρων). Τήν ἐπιθυμία τους αὐτή δέν κατάφεραν νά τήν ὑλοποιήσουν, ἀφοῦ τό 1959, τόν Ἀνδρέα τόν πρόλαβε ὁ θάνατος. Ἡ σύζυγός του Ἄννα, μοναδική κληρονόμος, ἀκολουθώντας πιστά τίς ἐντολές τῆς διαθήκης του, ξεκίνησε τίς διεργασίες γιά τήν κατασκευή τοῦ διδακτηρίου, χωρίς ὅμως νά προλάβει νά τίς προχωρήσει, γιατί τό 1961 ἀκολούθησε στό αἰώνιο ταξίδι τόν σύζυγό της.

Στό σημείο αὐτό, τά τέσσερα ἀδέρφια τῆς Ἄννας, Θεόδωρος, Ἀθανάσιος, Ἐμμανουήλ καί Χαρίλαος Σακελλάριος, πῆραν τήν ἀπόφαση νά ἐκπληρώσουν τήν ἐπιθυμία τοῦ ζεύγους Κουτσίνα. Ἱεραρχώντας τίς ἐκπαιδευτικές ἀνάγκες τῆς Λάρισας, ἀποφάσισαν νά κατασκευάσουν γυμνάσιο Θηλέων, ἀφοῦ αὐτό συστημαζόταν μέ τό γυμνάσιο Ἀρρέων καί δέν εἶχε δικό του κτήριο. Ὡς οἰκόπεδο προτιμήθηκε ὁ χώρος τοῦ Σχολικοῦ Γυμναστηρίου, ὁ ὁποῖος ἐπί χρόνια παρέμενε ἀνεκμετάλλευτος, καί ὄχι τά Σουφλάρια. Μετά τήν ἀνέγερσή του τοποθετήθηκε ἐσωτερικά στό κτήριο ἀναμνηστική πλάκα, ἡ ὁποία ἀνέγραφε τά ἑξῆς:

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΤΙΡΙΟΝ ΑΝΗΓΕΙΡΑΝ ΤΟ 1963 ΙΔΙΑΙΣ ΔΑΠΑΝΑΙΣ
ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ, ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ,
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ, ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ
ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΑΝΔΡΕΟΥ Κ ΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΙΝΑ΄

Δίπλα ἀπό τή μαρμάρινη ἐπιγραφή τοποθετήθηκαν φωτογραφίες τῶν δωρητῶν.

Χάρη στή δωρεά τοῦ ζεύγους Κουτσίνα οἰκοδομήθηκε ἡ πρώτη πτέρυγα τοῦ σημερινοῦ 4ου Γυμνασίου. Στόν ἐξωτερικό τοῖχο, σπίν πρόσοψη ἐπί τῆς ὁδοῦ Ἡπειροῦ, ἔχει ἀναρτηθεῖ ἡ ἐπιγραφή: "4ο Γυμνάσιο-Λύκειο Λαρίσης. Δωρεά Ἀνδρέου καί Ἄννης Κουτσίνα".

Μαρμάρινη ἐπιγραφή ἀνέγερσης
4ου Γυμνασίου καί φωτογραφίες
Ἀνδρέου καί Ἄννης Κουτσίνα

Ο μεγάλος θεωρούμενος Θεσσαλός γλύπτης, ζωγράφος και καθηγητής Καλών Τεχνών, Δημήτρης (Μίμης) Γεντέκος, γεννήθηκε στην Αθήνα τό 1905 και πέθανε στην Αγριά Βόλου τό 1998. Η καταγωγή τῆς μητέρας του ἦταν ἀπό τή Μακρινίτσα καί τοῦ πατέρα του ἀπό τό Λεοντάρι Ἀρκαδίας, ἀλλά θεωροῦσε τόν ἑαυτό του Θεσσαλό, μιᾶς καί ἔζησε στή Θεσσαλία τά περισσότερα χρόνια του. Ἐξῆσε ὡς ἔφηβος στήν Ἀργαλαστή Μαγνησίας, στόν Τύρναβο, τή Λάρισα καί τήν Καρδίτσα, καθὼς ὁ πατέρας του εἶχε μεταθέσεις λόγω τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ταχυδρομικοῦ ὑπαλλήλου καί ἀργότερα τοῦ διευθυντῆ τῶν Τ.Τ.Τ. Τό χρονικό διάστημα 1925 ἕως 1928 φοίτησε στό Τμήμα Ἰκτογραφίας καί Κοσμηματογραφίας στό Σχολεῖο Καλών Τεχνῶν στό Μετσόβειο Πολυτεχνεῖο. Στή συνέχεια, ἀπό τό 1929 ἕως τό 1935 σπούδασε γλυπτική καί ζωγραφική στήν Ἀνωτάτη Σχολή Καλών Τεχνῶν Ἀθηνῶν. Δάσκαλοι του ὑπῆρξαν οἱ: Ροῖλός, Θωμόπουλος, Μαθιόπουλος καί Δημητριάδης. Τό 1935 διορίσθηκε Καθηγητής Τεχνικῶν στήν Ἀχιλλοπούλειο Ἐμπορική Σχολή Τσαγκαράδας καί ἀπό τό 1945 μέχρι τό 1958 στό Β΄ Γυμνάσιο Λάρισας.

Τό πρῶτο ζωγραφικό του ἔργο χρονολογεῖται τό 1912. Τό 1926, σέ ἡλικία μόλις 21 ἐτῶν φιλοτέχνησε τό Ἡρῶο του Τυρνάβου, στήν εἴσοδο τῆς πόλης στήν περιοχὴ τῆς «Τούμπας», καί τό 1928 τό Ἡρῶο στους Μολάους τῆς Πελοποννήσου. Στήν Αγριά Μαγνησίας ἔργο δικό του εἶναι τό Μνημεῖο Πεσόντων (1939), στά Τρίκαλα ὁ ἀνδριάντας τοῦ Νικολάου Στουρνάρα (1954) καί στή Σαμαρίνα «Ἡ γυναίκα τῆς Πίνδου» (1955, γιά τό ὁποῖο τιμήθηκε μέ τόν Ἀργυρὸ Σταυρὸ τοῦ Τάγματος τοῦ Γεωργίου Α΄). Ἐπίσης τό Ἡρῶο τῆς Σάμου (τό πρῶτο του μεγάλο ἔργο), τό Ἡρῶο τῆς Δράμας (1932), τό Ἡρῶο Πεσόντων στό Ψάρι Μεσσηνίας, τό Ἡρῶο στό Δῆμο Φαρκαδῶνος καί στό ὄρεινὸ Γαρδίκι Τρικάλων, οἱ ἀνδριάντες τῶν Θ. Κολοκοτρῶνη καί Νικηταρῶ στο Λεοντάρι Ἀρκαδίας κ.ἄ. Ἐνα ἀπὸ τά πιό γνωστὰ γλυπτά του ἔργα, φτιαγμένο ἀπὸ ὀρείχαλκο (1997), σύμβολο γιά τούς Ἑλλήνες ἀγρότες, εἶναι τό «Μνημεῖο τοῦ Ἀγρότη» στό Κιλελέρ Λάρισας. Ἔργα τοῦ Μίμη Γεντέκου βρισκονται σέ ἰδιωτικές συλλογές, Πινακοθῆκες καί πάνω ἀπὸ 100 ὑπαίθρια γλυπτά του βρισκονται σέ δημόσιους χώρους.

Ἀπὸ τό Β΄ Γυμνάσιο Λάρισας (σημερινὸ 4ο Γυμνάσιο) τοῦ παραχωρήθηκε ἕνας χώρος στή δυτικὴ πλευρὰ τοῦ Σχολικοῦ Γυμναστηρίου, ὅπου (ἐκτός τῆς κατοικίας του ἐκεῖ) δημιούργησε ἐργαστήριο γλυπτικῆς καί ζωγραφικῆς, καθὼς καί φωτογραφεῖο. Ἀνάμεσα σ' αὐτούς πού παρακολουθοῦσαν τίς δραστηριότητές του, τίς γνώσεις του περὶ γλυπτικῆς, ζωγραφικῆς καί φωτογραφίας καί τά ἔργα τέχνης στό ἐργαστήριό του, εἶναι οἱ ζωγράφοι καί γλύπτες/τριες Γ.

Καλακαλλᾶς, Μάρα Καρέτσου, Χρῆστος Μακρόπουλος, Νανά Τάχα, Δ. Μποντικούλης, ὁ σκηνογράφος Γ. Ζιάκας, ὁ Χρ. Τζεζαϊρλίδης κ.ἄ. Ὁ Μίμης Γεντέκος στή δεκαετία τοῦ '50 ἐξέδωσε καί μία σειρά ἐπιστολικῶν δελταρίων μέ ὄψεις τῆς πόλης τῆς Λάρισας, μέ τήν ἐπωνυμία ΦΩΤΟ-ΓΕΝ. Τό 1958 μετατέθηκε στήν Ἀθήνα, ὅπου δίδαξε σέ διάφορα σχολικά συγκροτήματα, ἀνάμεσα σ' αὐτά καί στό Μαράσειο. Τό 1985 ἐγκαταστάθηκε μόνιμα στήν Ἄγκρα, ὅπου μετέφερε καί τό ἐργαστήριό του. Πέθανε τό 1998 σέ ἡλικία 93 ἐτῶν.

Τό Ἴαγαλμα τοῦ Ρῆγα Φεραίου

Στόν αὐλίου χῶρο τοῦ 4ου Γυμνασίου-Λυκείου Λάρισας, στή συμβολή τῶν ὁδῶν Ἡπειροῦ καί Ἄνθιμου Γαζῆ, στέκει ὁ μαρμαρινός ἀνδριάντας τοῦ Ρῆγα Φεραίου, ἔργο τοῦ Μίμης Γεντέκου (1948). Πρόκειται γιά πρόπλασμα χωρίς βάση, ὕψους 2,85 μ. χωρίς τά βάθρα καί πλάτους 1,1 μ., πού δέν ἔγινε ποτέ γλυπτό ἔργο. Ὅπως ἀναφέρει ἡ ἐπιγραφή στήν πλάκα δίπλα του, ἦταν ἀφιέρωμα τῶν Θεσσαλῶν Δασκάλων: «ΕΙΣ ΤΟΝ ΡΗΓΑΝ ΕΚ ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ ΨΑΛΤΗΝ

Ἐγχάρακτη ἀφιερωματική ἐπιγραφή

ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΑ ΤΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΝ ΑΦΙΕΡΩΝΟΥΣΙ ΟΙ ΘΕΣΣΑΛΟΙ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ 1948». Τήν ἐγχάρακτη ἐπιγραφή πλαισιώνουν στό δεξί μέρος ἀνάγλυφη ἐπτάχορδη λύρα καί κλάδος ἐλιάς. Τό ἔργο βρισκόταν ἔξω ἀπό τό ἐργαστήριό τοῦ γλύπτη, ὅπου καί διατηρήθηκε, ἀφότου αὐτός μετατέθηκε στήν Ἀθήνα τό 1958. Μετά τήν κατασκευή τοῦ Κουτσίνειου Γυμνασίου τοποθετήθηκε ἐντός τοῦ αὐλίου χώρου στή γωνία Ἄνθιμου Γαζῆ καί Λογιωτάτου. Ὁ Ρῆγας Φεραῖος ἀποδίδεται ὡς ρήτορας, πού καθοδηγεῖ περισσότερο παρά ὡς ὁραματιστής ἐπαναστάτης. Στό προτεταμένο δεξί του χέρι ἦταν ἀνασηκωμένος ὁ δείκτης, σέ μιά χειρονομία νουθεσίας καί παραίνεσης. Στό ἀριστερό του χέρι κρατᾶ ἓνα χαρτί τυλιγμένο μόνο στή μία ἄκρη του, μέ κείμενό του.

Τό διδακτήριο

Τό σημερινό διδακτήριο τοῦ 4ου Γυμνασίου Λάρισας κτίσθηκε σέ τρεῖς διαφορετικές χρονολογίες ὡς ἑξῆς:

1. Διώροφο ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟ 12 αἰθουσῶν, συνολικῆς ἐπιφάνειας 1.189,65 τ.μ. Κτίσθηκε τό ἔτος 1963 καί εἶναι δωρεά τοῦ Ἀνδρέα καί τῆς Ἄννης Κουτσῖνα (ΚΟΥΤΣΙΝΕΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ). Διαστάσεις αἰθουσῶν 8x6x3,50 μ.

2. Διώροφο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9 αἰθουσῶν, συνολικῆς ἐπιφάνειας 945,54 τ.μ. Κτίσθηκε τό ἔτος 1974 ἀπό τό κράτος. Διαστάσεις αἰθουσῶν 8x6x3,50 μ.

3. Διώροφο ΚΤΗΡΙΟ – ΣΥΝΔΕΤΗΡΙΑ ΠΤΕΡΥΓΑ μεταξύ των δύο προηγούμενων, συνολικῆς ἐπιφάνειας 484 τ.μ. Κτίσθηκε τό 1993-1994 ἀπό τό κράτος. Ἔχει κυλικεῖο, γραφεῖα Διευθυντή, καθηγητῶν, Γραμματείας καί ἐπιστάτη. Ἔχει αἶθουσα χημείας καί παρασκευαστήριο παραπλεύρως.

Τό κτήριο αὐτό συνέδεσε τά δύο προηγούμενα καί ἔτσι ἀποτελέσαν τά τρία αὐτά τό ἑνιαῖο σήμερα διδακτήριο τοῦ 4ου Γυμνασίου Λάρισας, συνολικῆς ἐπιφάνειας 2.619,19 τ.μ.

4. Κλειστό Γυμναστήριο ἐπιφάνειας 689,50 τ.μ. Ἡ κατασκευή του ἄρχισε τό 1994 ἀπό τό κράτος καί οἱ ἐργασίες του συνεχίζονται. Δέν παραδόθηκε ἀκόμη.

5. Βοηθητικό κτήριο 30 τ.μ. πού κτίστηκε τό 1963 μακριά ἀπό τό διδακτήριο σπίν αὐλή καί στεγάζει τίς τουαλέτες.

6. Τό οἰκόπεδο στό ὁποῖο εἶναι κτισμένα τά ἀνωτέρω διδακτήρια ἀρχικῶς εἶχε ἐπιφάνεια περίπου 9.000 τ.μ. Ἀπό αὐτό παραχωρήθηκαν 1.200-1.300 τ.μ. περίπου στό 2ο Δημοτικό Σχολεῖο Λάρισας γιά τήν ἐπέκτασι τοῦ οἰκοπέδου του, στό ὁποῖο κτίσθηκε τό διδακτήριό του.

Δέν ἔλειψαν ὅμως οἱ μερικές καταστροφές τοῦ κτηρίου ἢ/καί τοῦ ἐξοπλισμοῦ του. Ἐνδεικτικά ἀναφέρεται στό ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 197/23-4-1990 ἔγγραφο

Ὁ γλύπτης Μίμης Γεντέκος καί τό ἄγαλμα τοῦ Ρήγα στόν αἴλειο χῶρο τοῦ 4ου Γυμνασίου-Λυκείου (1948), Λεύκωμα «Μίμης Γεντέκος», ἐπιμέλεια Μπεχλιβάνος Χ.

του 4ου Γυμνασίου Λάρισας ότι την 16η Απριλίου 1990 στις 10:11 μ.μ. άγνωστοι μαθητές εισήλθαν από τη μπαλκονόπορτα και έβαλαν φωτιά στο γραφείο του Διευθυντή προκαλώντας ζημιές στο κτήριο (μπαλκονόπορτα, κλειδαριές), σέ έξοπλισμό (φοριαμούς, λάμπες, κοντάρι σημαίας κ.λπ.) αλλά και στο άρχείο του σχολείου συμπεριλαμβανομένων των άπουσιολογίων, διαγωνισμάτων και καρτελών βαθμολογίας. Αυτή η άπώλεια σημαντικού τιμήματος του άρχείου στέρησε τη δυνατότητα άναδρομής σέ σημαντικό τιμήμα ιστορικών στοιχείων του σχολείου.

Διατελέσαντες Διευθυντές

Άπό τό άρχείο πού τηρείται στο σημερινό διδακτήριο άναζητήθηκαν, τόσο σέ διάφορα έγγραφα όσο και σέ Βιβλία Πράξεων, και καταγράφονται άκολουθως, τά όνόματα και η θητεία όσων διατέλεσαν διευθυντές του 4ου Γυμνασίου:

Τσούφης Άναστάσιος 1934-1938
 Γιαννουκάκος Δημήτριος 1938-1939
 Βαρούτσικος Χρίστος 1939-1941
 Παπαγιαννόπουλος Ίωάννης 1941-1951
 Παπασπύρου Ίωάννης 1951-1954
 Μακρής Ίωάννης 1954-1968
 Μαυραγγάς Ίωάννης 1968-1976
 Νικολοπούλου Άγγελική 1976-1977
 Λαζαρίδης Άθανάσιος 1977-1978
 Γρίβα Λευκή 1978-1984
 Κεσίδης Λάζαρος 1984-1985
 Χατζηαντωνίου Καλλιόπη 1985-1986
 Δαλαμπύρας Στέφανος 1986-1991
 Μπούμπας Θωμάς 1991-1998
 Άργυροπούλου Έλिसάβετ 1998-1999
 Παπασταύρου Μαργαρίτα 1999-2002
 Περιστερās Δημήτριος 2002-2004
 Άργυροπούλου Έλिसάβετ 2004-2006
 Τσάτσος Άθανάσιος 2006-2010
 Έξαρχος Δημήτριος 2010-2011
 Χατζηαβραάμ Άγγελική 2011-2021
 Καούνας Κωνσταντίνος 2021-2023
 Γκαρᾶ Άλκηστη 2023-

Τό 4ο Γυμνάσιο Λάρισας σήμερα

Μία ολική αλλαγή της ενεργειακής κατάστασης του κτιρίου του 4ου Γυμνασίου πραγματοποιήθηκε τό 2016 με σκοπό την ενεργειακή αναβάθμισή του και την εξοικονόμηση ενέργειας. Πέντε δημοτικά κτίρια της Λάρισας (τό Δημορχείο, τό Δημοτικό Ώδειο, ό 11ος Παιδικός Σταθμός, τό 2ο και 28ο Δημοτικό Σχολείο και τό 4ο Γυμνάσιο) ήταν τά πρώτα πού επιλέχθηκαν για νά ένταχθούν στό πρόγραμμα του Ύπουργείου Περιβάλλοντος Ένέργειας και Κλιματικής Άλλαγής «Έξοικονομώ». Στο 4ο Γυμνάσιο μεταξύ άλλων έγιναν: έφαρμογή θερμομόνωσης της έξωτερικής τοιχοποιίας και της όροφής του κτιρίου, αντικατάσταση των παλιών κουφωμάτων με νέα αλουμινίου με θερμοδιακοπή και διπλούς ύαλοπίνακες, αντικατάσταση των παλιών φωτιστικών. Τό έργο αυτό άλλαξε ριζικά τίς συνθήκες διαβίωσης των μαθητών και εκπαιδευτικών, καθώς βελτίωσε την ενεργειακή συμπεριφορά του κτιρίου και μείωσε σημαντικά την έπίσια κατανάλωση σέ ήλεκτρική ενέργεια και καύσιμα.

Οί συνεργαζόμενοι φορείς για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος στο 4ο Γυμνάσιο Λάρισας.

Η συνεργασία του 4ου Γυμνασίου Λάρισας, του Δήμου Λαρισαίων και της περιβαλλοντικής όργάνωσης Greenpeace τό 2018, με σκοπό την ένίσχυση κοινωνικών δράσεων του Δήμου, είχε ως αποτέλεσμα τί δωρεά και εγκατάσταση από την Greenpeace φωτοβολταϊκού συστήματος ισχύος 15 kW στην ταράτσα του γυμναστηρίου του σχολείου. Στόχος της έκμετάλλευσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ήταν νά παραχθεί ρεύμα προς όφελος κοινωνικών δομών του Δήμου και συγκεκριμένα του «Ροδοπούλειου». Σύμφωνα με τόν υπεύθυνο του έλληνικού γραφείου της Greenpeace για θέματα ενέργειας και κλιματικών αλλαγών κ. Τάκη Γρηγορίου, ήταν τό πρώτο βήμα σέ μία συνεργασία με τόν Δήμο Λαρισαίων και μία σημαντική καινοτομία, καθώς τό ρεύμα πού παράγεται από τά φωτοβολταϊκά του σχολείου καταναλώνεται σέ άλλο κτίριο του Δήμου.

Σήμερα οί διάδρομοι του σχολείου θυμίζουν γκαλερί πού φιλοξενεί διάσημα έργα τέχνης Έλλήνων και ξένων ζωγράφων. Οί μαθητές υπό την καθοδήγηση της ύποδιευθύντριας και καθηγήτριας καλλιτεχνικών κ. Δώρας Τσιάτσου μετα-

Διάδρομος 1ου όρόφου

*Ἡ τωρινή θέση τοῦ ἀγάλματος
καί τῆς ἐπιγραφῆς*

μόρφωσαν τό παλιό ἐπιβλητικό κτήριο πού κάθε γωνιά του θύμιζε τό μεγαλεῖο καί τίν ἀρχοντιά τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ‘ζωῆς’ του, προσθέτοντάς του μία σύγχρονη πινελιά σάν μικροῖ Πικάσο.

Μιά δεύτερη μεγάλη ἀλλαγί ἀφορᾶ στί θέση τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ρήγα Φεραίου, πού μέχρι πρόσφατα κοσμοῦσε τόν αὐλειο χῶρο τοῦ σχολείου στί γωνία τῶν ὁδῶν Ἀνθίμου Γαζῆ καί Λογιωτάτου. Τόσο τό ἄγαλμα ὅσο καί ἡ ἀναθηματική ἐπιγραφή πού βρισκόταν δίπλα του μεταφέρθηκαν καί κατέχουν πλέον περίοπτη θέση στί διασταύρωση τῶν ὁδῶν Ἡπείρου καί Γαζῆ.

Θά ἦταν παράλειψη νά μίν εὐχαριστήσω τόν Διευθύνοντα Σύμβουλο τῆς ἐφημερίδας ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ κ. Γιώργο Μιχαλόπουλο καί τόν δημοσιογράφο καί ὑπεύθυνο τοῦ ἀρχείου τῆς ἐφημερίδας κ. Βαγγελίη Ρηγόπουλο γιά τίν ἄμεση ἀνταπόκρισί τους καί τή βοήθεια πού μοῦ παρεῖχαν στί ἀναζήτηση παλιῶν δημοσιεύσεων.

Βιβλιογραφία

- Ἀρχεῖο Ἐφημερίδας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» Λάρισα.
 Ἀρχεῖο 4ου Γυμνασίου Λάρισα.
 Ἴστοσελίδα τοῦ 4ου Γυμνασίου Λάρισα.
 Ἀραμπατζῆς, Θ. (2023), “Ἐνα σχολεῖο... γκαλερί τέχνης. Ἐφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ».
 Μπεχλιβάνος, Χ. (2005), *Μίμης Γεντέκος*, Ἀθήνα Σύγχρονοι Ὁρίζοντες.
 Πανάγου, Β. (2021), *Τά 2 ἀγάλματα τοῦ Ρήγα στί Λάρισα. Ἡ δημόσια γλυπτική στί πόλη τῆς Λάρισα*. Ἀθήνα. Διαθέσιμο στό: <https://www.larissanet.gr/2021/03/20/ta-2-agalmata-tou-riga-sti-larisa/>